

PREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
MARIAN BANAŚ

KIN.430.2.2023

Warszawa, 19 października 2023 r.

Opinia

**Prezesa Najwyższej Izby Kontroli do stanowiska Ministra Infrastruktury przedstawionego do
Informacji o wynikach kontroli D/22/506 „Planowanie i realizacja budowy drogi wodnej łączącej Zalew
Wiślaną z Zatoką Gdańską”**

Na podstawie art. 64 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ przedstawiam opinię do stanowiska Ministra Infrastruktury wyrażonego w piśmie DK 3.0810.14.2022 z 9 października 2023 r.

Odnosząc się do treści stanowiska do Informacji o wynikach kontroli należy zauważyć, że Minister Infrastruktury powtórzył w nim tezy i argumentację, które przedstawił wcześniej w zastrzeżeniach do wystąpienia pokontrolnego. Wspomniane tezy i argumenty, będące przedmiotem zastrzeżeń, zostały wnikliwie rozpatrzone przez Kolegium NIK, które uznało je za niezasadne, w wyniku czego zastrzeżenia Ministra Infrastruktury zostały oddalone w całości.

W szczególności należy podkreślić, że nie znajduje merytorycznego uzasadnienia twierdzenie Ministra Infrastruktury, że termin, doraźny tryb przeprowadzenia kontroli, jak też jej wyniki wskazują na polityczny charakter działań NIK, będący w sprzeczności z konstytucyjnymi zadaniami Izby. Przywołane wyżej twierdzenie Ministra Infrastruktury jest niedopuszczalne i godzi w niezależność konstytucyjnego organu, jakim jest Najwyższa Izba Kontroli.

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 203 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Najwyższa Izba Kontroli kontroluje działalność organów administracji rządowej, Narodowego Banku Polskiego, państwowych osób prawnych i innych państwowych jednostek organizacyjnych z punktu widzenia legalności, gospodarności, celowości i rzetelności. Niniejsza kontrola została przeprowadzona u ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej i Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni, a zatem - zgodnie z ww. dyspozycją konstytucyjną - kontrolą NIK objęte zostały rządowe organy administracji morskiej. W związku z powyższym zarzut Ministra Infrastruktury dotyczący niekonstytucyjności przeprowadzanej kontroli należy uznać za nieuzasadniony.

Należy podkreślić, że termin rozpoczęcia kontroli był pochodną oddania 17 września 2022 r. do użytkowania kanału żeglugowego przez Mierzęję Wiślaną wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Ustawa o NIK nie przewiduje szczególnych rozwiązań uzależniających możliwość prowadzenia działań kontrolnych od zaistnienia lub niezastnienia wydarzeń związanych z szeroko rozumianą polityką. Stosowanie tego rodzaju podejścia doprowadziłoby do destabilizacji pracy NIK. Jedynym wskazaniem odnośnie czasu przeprowadzania kontroli jest art. 32 ustawy o NIK, który stanowi, że postępowanie kontrolne prowadzone jest w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz w miejscach i czasie wykonywania jej zadań, a jeżeli tego wymaga dobro kontroli - również w dniach wolnych od pracy i poza godzinami pracy. Naturalną konsekwencją oddania do użytkowania kanału żeglugowego przez Mierzęję Wiślaną było skorzystanie przez NIK z możliwości przeprowadzenia kontroli doraźnej, o której mowa w art. 28a ust. 2 ustawy o NIK. Zgodnie z art. 6 ust 2 tej ustawy, NIK wykonuje swoje zadania na podstawie rocznego planu pracy, który przedkłada Sejmowi, jak również może przeprowadzać kontrole doraźne.

Tryb zainicjowania i przeprowadzenia niniejszej kontroli wynikał zatem wprost z obowiązujących przepisów. Natomiast oceny i wnioski zawarte w Informacji o wynikach kontroli odzwierciedlają ustalony stan faktyczny oraz

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623. Dalej: „ustawa o NIK”.

obowiązujący w okresie objętym kontrolą stan prawny. W ocenie NIK, przywołane wyżej okoliczności w sposób jednoznaczny przeczą tezie Ministra Infrastruktury o politycznym charakterze niniejszej kontroli.

NIK nie kwestionuje stanowiska Ministra, że nadrzędnym interesem i obowiązkiem Państwa Polskiego jest zapewnienie bezpieczeństwa granic oraz że budowa drogi wodnej łączącej Zalew Wiślany z Zatoką Gdańską może przyczynić się do zapewnienia bezpieczeństwa państwa. Jednakże, podkreślenia wymaga, że te okoliczności nie uzasadniają działań sprzecznych z obowiązującym prawem, niecelowych, nierzetelnych i niegospodarnych, których dopuściły się organy administracji morskiej na etapie planowania i realizacji programu wieloletniego. Zauważyć przy tym należy, że do momentu realizacji niezbędnych zadań infrastrukturalnych w porcie w Elblągu (nieujętych w programie wieloletnim), do portu tego nie będą mogły zawijać statki morskie, z myślą o których przygotowano program. W konsekwencji, do tego czasu, cele określone w programie, zarówno te dotyczące bezpieczeństwa regionu jak i społeczno-ekonomiczne nie zostaną osiągnięte w planowanym zakresie.

Ustalenia kontroli pozwoliły na sformułowanie wniosków, których realizacja powinna przyczynić się do wypracowania przez kontrolowane organy administracji morskiej skutecznych rozwiązań wpływających za zapewnienie efektywności, ciągłości i płynności procesu inwestycyjnego.

PREZES
Najwyższej Izby Kontroli
Marian Banaś